

Przegląd najważniejszych wydarzeń związkowych w kraju i za granicą

Sprawy związkowe

11 stycznia odbyło się pierwsze w tym roku posiedzenie Prezydium OPZZ. Przyjęto na nim stanowisko w sprawie wpływu inflacji na poziom życia obywateli.

Prezydium OPZZ wskazało na konieczność skorygowania w ustawie budżetowej poziomu prognozowanej inflacji w 2022 r. Rząd powinien się wycofać z działań blokujących szybszy wzrost wynagrodzeń w sferze budżetowej. Zapoznano się z projektami ustaw poselskich w sprawie COVID – 19. OPZZ popiera działania, które zachęcają do szczepień, jednak odpowiedzialność za formę i skuteczność tych działań spoczywa na rządzie, a pracownicy nie mogą ponosić negatywnych konsekwencji proponowanych rozwiązań prawnych. Omówiono przygotowania do X Kongresu OPZZ. Postulowany termin to 15, 16 grudnia tego roku.

Kraj

10 stycznia odbyły się kolejne rozmowy protestujących górników z Zarządem Polskiej Grupy Górniczej. Nie przyniosły jednak zakończenia sporu.

- Zarząd PGG poprosił o czas do środy. Musi przeanalizować nasze żądania i widzi możliwość porozumienia - informuje Sebastian Czogała, wiceprzewodniczący Związku Zawodowego Górników w Polsce. Protestujący górnicy zamierzają jednak realizować wcześniej ustalony harmonogram. W kopalniach będą przeprowadzone masowe protesty, a następnie 24-godzinne referendum, którego wyniki zdecydują o dalszych działaniach związków zawodowych Polskiej Grupy Górniczej. Od 17 stycznia br. do odwołania górnicy będą blokować wysyłkę węgla do elektrowni z wszystkich kopalń PGG. Związkowcy walczą o wynagrodzenie za pracę w soboty i niedziele.

Świat

Przewodniczący OPZZ Andrzej Radzikowski i wiceprzewodniczący Piotr Ostrowski spotkali się w Warszawie z Witalijem Diadukiem i Olegiem Kudelką, współtwórcami Robotniczej Platformy Białorusi, członkami komitetu strajkowego w soligorskiej kopalni potasu OAO Biełaruśkalij.

Do spotkania doszło z inicjatywy strony białoruskiej. Związkowcy nawiązują kontakty w Polsce z przedstawicielami niezależnych organizacji, w tym związków zawodowych. Goście byli zainteresowani działalnością OPZZ na rzecz pracowników migrujących na polskim rynku pracy. Andrzej Radzikowski i Piotr Ostrowski zobowiązali się do wsparcia działań na rzecz obrony praw pracowniczych obywateli Białorusi w Polsce oraz rozwijania współpracy na rzecz przygotowania białoruskich związkowców do pełnienia ról aktywnych i niezależnych reprezentantów interesów pracowniczych.

Stanowisko Prezydium OPZZ z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie wpływu inflacji na poziom życia obywateli

W ocenie Prezydium OPZZ największym zagrożeniem dla pracowników i ich rodzin jest obecnie bardzo wysoka inflacja, która osiągnęła poziom 8,6 proc. w grudniu 2021 r. Tak wysokiego tempa wzrostu cen nie odnotowano od listopada 2000 r. Niestety, rząd przez wiele miesięcy bagatelizował ten problem. Dopiero niedawno przyjął mocno spóźniony pakiet antyinflacyjny, który tylko w niewielkim stopniu zrekompensuje pracownikom wzrost kosztów życia. Dodatkowo rosnącym cenom przez wiele miesięcy towarzyszyło przekonanie decydentów, że wysoka inflacja jest zjawiskiem przejściowym, niezagrażającym gospodarce, portfelom pracujących i utrzymaniu stabilnego poziomu cen.

To błędne przeświadczenie spowodowało, że przyjęta przez Sejm ustawa budżetowa na rok 2022 oparta jest o nierealistyczne założenie, że średnioroczna inflacja w roku bieżącym wyniesie 3,3 proc. Już w połowie roku 2021, gdy projektem ustawy budżetowej zajmowała się Rada Dialogu Społecznego, OPZZ wskazywało, że rząd myli się w swoich szacunkach, zaniżając prognozę inflacji.

Rachunek za zaniżoną prognozę wzrostu cen i brak przeciwdziałania niekorzystnym trendom płacą obecnie pracownicy. Inflacja zmniejsza siłę nabywczą płac, a w przypadku minimalnego wynagrodzenia za pracę (3010 zł) praktycznie niweluje cały jego wzrost. Ponadto pogłębia problemy ekonomiczne najuboższych i zwiększa rozwarstwienie dochodowe.

Prezydium OPZZ zwraca uwagę, że inflacja w styczniu br. będzie wyższa niż nominalny wzrost płacy minimalnej w 2022 r. (7,5 proc.), co oznacza, że jej realna wartość spadnie po raz pierwszy od wielu lat. Ostrzegaliśmy rząd przed takim scenariuszem w trakcie ubiegłorocznych negocjacji płacowych w Radzie Dialogu Społecznego, proponując przyjęcie wyższego wskaźnika inflacji i podwyżkę płacy minimalnej o 10,71%. Gdyby rząd założył, jak proponowało OPZZ, inflację wyższą niż 5 proc., płaca minimalna, zgodnie z ustawą, wzrosłaby w 2022 r. dwukrotnie: od 1 stycznia i 1 lipca br.

Z badań przeprowadzonych przez Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce i Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH wynika, że pod koniec 2021 r. ponad 56 proc. gospodarstw domowych odczuło spadek siły nabywczej swoich dochodów. Galopującej drożyzny doświadcza każdy z nas, zarówno w kosztach utrzymania, cenach żywności, jak i korzystając z dóbr czy usług konsumpcyjnych. W listopadzie 2021 r. ceny transportu wzrosły o 24,1 proc., benzyny o 34,1 proc., utrzymania mieszkania - o 9,5 proc., wywozu śmieci o 16,7 proc., a żywności średnio o 6,3 proc.

Od początku pandemii pogarsza się sytuacja finansowa gospodarstw domowych, a wielu pracowników doświadcza coraz trudniejszych warunków życia. Skrajne ubóstwo w Polsce niepokojąco rozszerza swój zakres, a wykluczenie społeczne staje się codziennością dla wielu obywateli. W pandemii liczba Polaków żyjących poniżej minimum egzystencji sięgnęła niemal 2 mln osób, w tym 410 tys. dzieci i 312 tys. seniorów. Zasięg skrajnego ubóstwa przekroczył 5 proc. To alarmujące i niechlubne statystyki, które mogą ulec dalszemu pogłębieniu przez podwyższone koszty życia wynikające z niekontrolowanej inflacji.

Podwyżki cen towarów i usług konsumpcyjnych uderzają bardzo mocno w pracowników państwowej sfery budżetowej, którym rząd w ubiegłym roku zamroził wynagrodzenia, oraz w gospodarstwa emerytów i rencistów, zwłaszcza te jednoosobowe. Ich dochody nie zaspokajają warunków bytowych na poziomie gwarantującym godne życie. Prawie 23 proc. rencistów żyje ze świadczeń na poziomie 900 zł – 1200 zł. Także w przypadku emerytów niemal 19 proc. z nich otrzymuje świadczenia w przedziale od 1800 zł - 2200 zł.

OPZZ od dawna postulowało, aby świadczenia emerytalno-rentowe oraz wypłacane w obszarze pomocy społecznej i polityki rodzinnej były waloryzowane częściej i zgodnie z mechanizmem uwzględniającym bieżący poziom inflacji.

W związku z powyższym OPZZ oczekuje:

- skutecznych programów osłonowych dla rodzin pracowniczych, w pełni niwelujących skutki inflacji;
- zastosowania realnego wskaźnika inflacji do wzrostu płacy minimalnej;
- wycofania się rządu z działań blokujących wzrost wynagrodzeń w sferze budżetowej;
- uwzględnienia wzrostu stóp procentowych, a w konsekwencji wysokości rat kredytów, na budżety gospodarstw domowych;
- zmiany mechanizmu naliczania wzrostu rent i emerytur opierając go na wskaźniku inflacji zwiększonym o co najmniej 50 proc. (a nie tak jak obecnie o co najmniej 20 proc.) realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym;
- weryfikacji, jeszcze w tym roku, kryteriów dochodowych w pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych;
- weryfikacji co 2 lata, a nie jak obecnie co 3, kryteriów dochodowych w pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych. Zasadą ich kształtowania powinien być skumulowany wskaźnik inflacji, jak i coroczna analiza wysokości tych świadczeń w odniesieniu do wartości minimum egzystencji;
- ustawowego zagwarantowania, by minimalna emerytura nie była niższa niż minimum socjalne. Obecnie świadczenie minimalne jest niższe o 125 zł od minimum socjalnego w jednoosobowych gospodarstwach emeryckich;
- przyznania, wdowie lub wdowcowi, pobierającemu świadczenie emerytalne dodatkowo 50 proc. emerytury zmarłego małżonka.

Inflacja stanowi poważne zagrożenie dla realizacji zawartych w budżecie państwa na rok 2022 rozwiązań społeczno-gospodarczych.

W tej sytuacji Prezydium OPZZ uznaje za konieczne skorygowanie w ustawie budżetowej poziomu prognozowanej w 2022 r. inflacji.